

การดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญ
ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

พันตำรวจโท จรัส ธรรมชนารักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CRIMINAL PROCEEDING RELATED TO NUISANCE
OF PUBLIC HEALTH ACT B.E. 2535

Police Lieutenant Colonel Jarus Thamtanaruk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491674

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญตาม

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

โดย

พินิตารวจโทจรัส ธรรมชนารักษ์

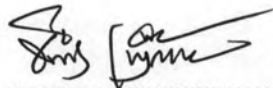
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทนิติศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์

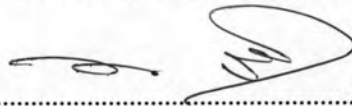
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดิพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

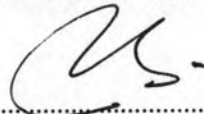
.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมราวดี อังศ์สุวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ชัชชม อรรถกัญญา)

.....กรรมการ

(อาจารย์วิภา รุสรานนท์)

พล.ต.ท. ยศวิทย์ สืบมา

.....กรรมการ

(พลตำรวจตรีชัชวาลย์ สุขสมจิตร)

จรัส ธรรมชนารักษ์, พันตำรวจโท : การดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535. (CRIMINAL PROCEEDING RELATED TO NUISANCE OF PUBLIC HEALTH ACT B.E.2535) อ. ที่ปรึกษา : รศ.มัทยา จิตศิริรัตน์, 157 หน้า.

เหตุรำคาญเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคมแม้จะเป็นปัญหาเพียงเล็กน้อยแต่ถ้าปัญหาดังกล่าวมีการสะสมมากขึ้นอาจเป็นเหตุให้เสื่อมต่อสุขภาพและกลายเป็นปัญหาที่ร้ายแรงต่อสุขภาพสิ่งแวดล้อมได้ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้กำหนดความหมายของเหตุรำคาญไว้ ซึ่งสรุปได้ว่า เหตุรำคาญอาจเป็นเหตุที่เกิดจากกลิ่นเหม็น ละอองเป็นพิษ หรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือเกิดความเสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ รวมไปถึงการเลี้ยงสัตว์ที่มีจำนวนมาก อาคารหรือโรงงานที่ปราศจากระบบ การระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารพิษ ตลอดจนกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เหม่า เถ้า ฯลฯ ซึ่งจะเห็นได้ว่า เหตุรำคาญอาจเป็นสิ่งเล็กน้อย เป็นฝุ่นละอองไปจนถึงสิ่งที่เป็นพิษ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันการนิยามความหมายของเหตุรำคาญ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ยังไม่ชัดเจนพอจึงไม่อาจแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญได้ครอบคลุมไปจนถึงผลกระทบทางอ้อมที่เกิดจากเหตุรำคาญรวมทั้งภาวะคุกคามต่างๆ โดยศึกษาเปรียบเทียบจากกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศสิงคโปร์ นอกจากนี้ นิสภาพบังคับของกฎหมายพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ตักเตือนแก้ไข ระเบียบเหตุรำคาญก็เป็นปัญหาที่ผู้เสียหายต้องร้องเรียนต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนในเบื้องต้น ไม่อาจแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจได้ในทันที เจ้าพนักงานตำรวจจะดำเนินคดีได้ต่อเมื่อมีการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเท่านั้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอให้กำหนดความหมายเหตุรำคาญไว้ให้ชัดเจน รวมถึงกำหนดให้ผู้ก่อเหตุรำคาญเป็นผู้กระทำความผิดที่มีโทษทางอาญา เพื่อให้ดำเนินการของเจ้าพนักงานตำรวจมีประสิทธิภาพ คู่મครองประชาชนและรักษาไว้ซึ่งสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษเพิ่มขึ้นหากเป็นกรณีได้กระทำความผิดซ้ำและควรมีมาตรการลงโทษสำหรับผู้แจ้งเหตุรำคาญที่เกิดในชุมชนด้วย

สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิติศ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4786207634 : MAJOR LAWS

KEY WORD: CRIMINAL PROCEEDING / NUISANCE / PUBLIC HEALTH

JARUS THAMTANARUK, POLICE LIEUTENANT COLONEL : CRIMINAL PROCEEDING RELATED TO NUISANCE OF PUBLIC HEALTH ACT B.E. 2535.

THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. MATTAYA JITTIRAT, 157 pp.

Nuisance has been a problem affecting quality of life of people in the community. Yet, it is demonstrated as a small problem. If it is accumulated, the effect is detrimental to health and extends to the public and environmental quality. According to the Public Health Act B.E.2535, the sources of nuisance are well defined as foul odor or toxic particle or a breeding place for carries; a raising of animal in a place with a great number; a building or a factory without air ventilation, water drainage, disposal of sewage, or control of toxic substances together with odor, light, ray, noise, heat, toxic, matter, vibration, dust, powder, soot, ash and etc. Thus, sources of nuisance could vary from small dust to toxic substances causing injury to health.

The results of this research reveal that the Public Health Act B.E.2535 regarding sources of nuisance are unclearly identified. As a result, the nuisance problems have not fully been solved. The effects of nuisance also cover indirect impact and other threats compared to other international laws of United State of America and Singapore. In addition, the Public Health Act B.E.2535 indicating that the assigned powers to local officers for admonition, correction and abatement must be taken into consideration. This is because the injured person initially lodges a complaint with local officers but not immediately with police. The criminal proceeding in the case of nuisance could be possible only if the order of local officers was violated. The author has suggested that the definition and scope of nuisance should be extended. In addition, the person who causes nuisances must be considered guilty and subjected to criminal punishment. This could benefit police operation effectively, people preservation and environmental maintenance. If the nuisance keeps repeating, the punishment should be augmented. The cooperation between the petitioners situated in the community should be promoted, as well.

Field of study LAWS

Academic year 2006

Student's signature *Pol. Lt. Col. Jarus*
Advisor's signature *Mattaya Jittirat*

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ณ โอกาสนี้ ผู้เขียนขอสำนึกในพระคุณของท่านเหล่านั้นและปรารถนาที่จะแสดงความกตเวทิตาทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่าน รองศาสตราจารย์ มัทยา จิตศิริรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าและเมตตารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตลอดจนคอยให้การดูแลอย่างใกล้ชิด และให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียน อันเป็นความกรุณาอย่างยิ่ง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมราวดี อังค์สุวรรณ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอกราบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.ชัชชม อรรถภิญญ์ ท่านอาจารย์ภา ฐสรานนท์ และท่านพลตำรวจตรี ชัชวาลย์ สุขสมจิตร ที่ได้สละเวลาอันมีค่าเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ตลอดจนให้คำปรึกษาและความรู้ในที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนอย่างยิ่ง และขอรำลึกถึงพระคุณของคณาจารย์ทุกท่านที่มีความเมตตากรุณาให้องค์ความรู้ให้แก่ผู้เขียน

ณ โอกาสนี้ ผู้เขียนขอระลึกบุญพระคุณบิดามารดาผู้ให้กำเนิดชีวิตและปัญญาแก่ผู้เขียน พี่ชายและพี่สาวทุกท่านของผู้เขียน เพื่อนๆของผู้เขียนทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้ความสะดวกในการเขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดจนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกหน่วยงานที่ผู้เขียนได้รับบริการที่ดีในการเขียนวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	6
1.3 สมมติฐานของการศึกษาวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	7
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	10
บทที่ 2 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับเหตุรำคาญ.....	11
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในเรื่องเหตุรำคาญ.....	11
2.2 ความหมายของเหตุรำคาญ.....	28
2.3 คำพิพาทกษฎีกาเกี่ยวกับเหตุรำคาญของไทย.....	33
2.4 ประเภทของเหตุรำคาญและผลกระทบ.....	36
2.5 หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญ.....	44
2.6 วิธีปฏิบัติในการตรวจสอบเหตุรำคาญ.....	46
2.7 การกำหนดการก่อเหตุรำคาญเป็นความผิดตามกฎหมาย.....	54
บทที่ 3 การดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับเหตุรำคาญและบทลงโทษ.....	60
3.1 แนวคิดในการดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับเหตุรำคาญ.....	60

	หน้า
3.2 สภาพบังคับตามกฎหมาย.....	66
3.2.1 สภาพบังคับทางอาญา.....	66
3.2.2 สภาพบังคับทางปกครอง.....	81
3.2.3 สภาพบังคับทางแพ่ง.....	88
3.3 อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงาน.....	102
บทที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการกระทำความผิดฐานก่อเหตุรำคาญระหว่างกฎหมาย ต่างประเทศกับประเทศไทย.....	123
4.1 สภาพแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมในสังคม ซึ่งมีผล กระทบต่อการกำหนดความผิดฐานก่อเหตุรำคาญ.....	123
4.2 การกำหนดลักษณะของเหตุรำคาญตามกฎหมายต่างประเทศและประเทศ ไทย.....	125
4.3 สภาพบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวกับเหตุรำคาญเปรียบเทียบระหว่าง ต่างประเทศกับประเทศไทย.....	128
4.3.1 วิเคราะห์ข้อดี และผลการบัญญัติการก่อเหตุรำคาญไว้เป็น ความผิดตามกฎหมาย.....	131
4.3.1.1 ข้อดีในการบัญญัติการก่อเหตุรำคาญไว้เป็นความผิด ตามกฎหมาย.....	132
4.3.1.2 ผลการบัญญัติเหตุรำคาญไว้เป็นความผิดตามกฎหมาย	135
4.4 อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามกฎหมายที่เกี่ยวกับเหตุรำคาญ เปรียบเทียบระหว่างต่างประเทศกับประเทศไทย.....	138
4.4.1 อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ.....	138
4.4.2 อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น.....	140
4.4.2 อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข.....	141
4.5 มาตรการอื่น.....	142

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	143
5.1 บทสรุป.....	143
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	148
รายการอ้างอิง.....	152
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	157